

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 4 lutego 2020 r.

BADK.DPK.133.208.2020 GK

P10-129/20	Data wpływu petycji 17 grudnia 2020 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 26 stycznia 2020 r.

ABONAMENT RTV

TEMAT

LIKWIDACJA ABONAMENTU RTV

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja indywidualna

Osoba fizyczna.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych, w celu zniesienia obowiązku uiszczania opłat za abonament RTV.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autor petycji wnosi o wprowadzenie zmian w ustawie o opłatach abonamentowych w celu zwolnienia wszystkich obywateli z obowiązku opłacania abonamentu RTV, w tym egzekwowania przez Poczta Polską niniejszych opłat.

Zdaniem autora petycji uzasadnieniem konieczności wprowadzenia postulowanych zmian są szczególne względy społeczne oraz rażące naruszenie równego traktowania wobec prawa. Ponadto w petycji podkreślono, że do momentu wdrożenia rozporządzenia Ministra Transportu z dnia 25 września 2007 r. abonament można było opłacać regularnie i bez problemów. Po zmianie zasad przesyłki nie były dostarczane, a Poczta Polska nie posiada żadnych potwierdzeń, że dopełniła obowiązku dostarczenia druków.

Autor petycji wskazał, że po zapoznaniu się z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 16 marca 2010 r. jeszcze bardziej utwierdził się z poczuciu niesprawiedliwości i wybiórczego traktowania obywateli wobec prawa. Uważa, że nie powinien istnieć obowiązek ustawowy, do którego niektórzy się stosują, a inni nie. Tolerowanie takiej sytuacji działa demoralizująco i jest wyrazem skrajnie nierównego traktowania obywateli. Obowiązek ponoszenia opłat za abonament RTV powinien zostać zniesiony albo bezwzględnie egzekwowany wobec wszystkich obywateli.

STAN PRAWNY:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483) w art. 32 stanowi, że wszyscy są równi wobec prawa i mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Ponadto nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny.

Ustawa z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1689) w art. 2 określa, że za używanie odbiorników radiofonicznych oraz telewizyjnych pobiera się opłaty abonamentowe.

Rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie wysokości opłat abonamentowych za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych oraz zniżek za ich uiszczanie z góry za okres dłuższy niż jeden miesiąc w 2021 r. (Dz. U.

z 2020 r. poz. 1328) ustaliło opłaty abonamentowe za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych w roku kalendarzowym 2021 w wysokości:

1) za używanie odbiornika radiofonicznego - 7,50 zł za jeden miesiąc;

2) za używanie odbiornika telewizyjnego albo radiofonicznego i telewizyjnego - 24,50 zł za jeden miesiąc. Uiszczając opłaty za używanie odbiorników radiofonicznych i telewizyjnych za okres dłuższy niż jeden miesiąc uzyskuje się zniżki od 3% do 10%.

Ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (Dz. U. z 2020 r. poz. 805) również zawiera regulacje dotyczące opłat abonamentowych, np. art. 31, art. 31c, art. 46b. W przypadku likwidacji obowiązku wnoszenia opłat abonamentowych konieczna byłaby nowelizacja również tego aktu prawnego.

INFORMACJE DODATKOWE:

Sądy wielokrotnie wypowiadały się na temat obowiązku ponoszenia opłat abonamentowych przez obywateli.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Olsztynie w wyroku z dnia 31 sierpnia 2020 r. (sygn. akt I SA/Ol 108/20) wskazał, że zarejestrowanie odbiornika bez jego późniejszego wyrejestrowania stanowi wystarczającą przesłankę istnienia obowiązku uiszczania opłat za jego używanie (opłata abonamentowa), który podlega egzekwowaniu w trybie egzekucji administracyjnej obowiązków o charakterze pieniężnym.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 10 czerwca 2020 r. (sygn. akt VIII SA/Wa 274/20) uznał, że fakt nieotrzymania powiadomienia o nadaniu numeru identyfikacyjnego pozostaje bez wpływu na istnienie obowiązku uiszczania opłat abonamentowych. Dla uznania istnienia tego obowiązku decydujące znaczenie ma ustalenie, czy odbiornik został zarejestrowany.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gorzowie Wielkopolskim w wyroku z dnia 5 czerwca 2019 r. (sygn. akt I SA/Go 194/19) wskazał, że skoro obowiązek wnoszenia opłat został powiązany z obowiązkiem rejestracji, to obowiązkiem wierzyciela jest udowodnienie w sposób niebudzący wątpliwości, że dany odbiornik RTV został zarejestrowany w zgodzie z prawem, co dopiero stanowi podstawę żądania uiszczenia opłaty abonamentowej od jego posiadacza.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Warszawie w wyroku z dnia 20 maja 2020 r. (sygn. akt III SA/Wa 216/20) orzekł, że obowiązek powiadomienia o nadaniu abonentowi indywidualnego numeru identyfikacyjnego nie był równoznaczny z koniecznością posiadania dowodu doręczenia pisma stronie, albowiem ustawodawca nie uzależnił skuteczności nadania

użytkownikowi odbiornika RTV numeru identyfikacyjnego od doręczenia zawiadomienia o jego nadaniu. Przesłanie zawiadomienia miało wobec tego charakter wyłącznie informacyjny, wtórny do samego nadania numeru identyfikacyjnego, która to czynność dokonywana była z urzędu.

Stanowisko to podzielił Wojewódzki Sąd Administracyjny w Opolu w wyroku z dnia 13 maja 2020 r. (I SA/Op 46/20) stanowiąc, że nawet nieotrzymanie zawiadomienia o nadaniu indywidualnego numeru identyfikacyjnego nie stanowi okoliczności zwalniającej posiadacza odbiorników RTV od obowiązku uiszczania opłat abonamentowych.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach w wyroku z dnia 27 lutego 2020 r. (sygn. akt I SA/Ke 457/19) podkreślił, że opłaty abonamentowe RTV nie są przeznaczone na rzecz konkretnego podmiotu gospodarczego (spółki prawa handlowego), lecz na realizację misji publicznej, są zatem świadczeniem o charakterze publicznoprawnym, ciężącym na wszystkich posiadaczach odbiorników.

Małgorzata Panek w artykule¹ wskazuje, że opłaty abonamentowe nie stanowią [...] dochodów państwowych o charakterze stricte budżetowym. Tym samym wpływy z opłat abonamentowych wyłączone są z corocznej debaty budżetowej, gwarantując stabilność i przewidywalność w finansowaniu mediów publicznych. Szczególny charakter prawny opłat abonamentowych nie pozwala uznać ich za podatki, a jedynie daniny zbliżone do podatku. Nie są one nadto klasycznymi opłatami. Ich istotę można natomiast sprowadzić do danin publicznych powiązanych bezpośrednio z możliwością korzystania z mediów publicznych.

UWAGI DODATKOWE:

Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji w 2017 i w 2018 r. rozpatrzyła dwie petycje obejmujące tematyką obowiązek uiszczania abonamentu RTV:

- petycja zbiorowa z 17 września 2018 r. (**P9-52/18**) wniesiona przez Stowarzyszenie Interesu Społecznego „Wieczyste” dotycząca zmiany ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych, w celu zwolnienia z wnoszenia opłat abonamentowych osób fizycznych, które nie wykorzystują odbiornika RTV w działalności gospodarczej. Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji 14 listopada 2018 r. rozpatrzyła petycję oraz przeprowadziła dyskusję nad jej postulatami. W trakcie dyskusji senatorowie wysłuchali opinii prof. Janusza Kaweckiego, członka Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji oraz Karola Zgódki, Naczelnika Wydziału Prawa Autorskiego w Departamencie Własności Intelektualnej

¹ artykuł „Przesłanka wieku 75 lat jako okoliczność zwalniająca z obowiązku uiszczania opłaty abonamentowej Teza 1”, Panek M., publ. PPP 2017/2/63-72.

i Mediów Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego. W opiniach postulat petycji nie uzyskał poparcia z uwagi na propozycję istotnych zmian w sposobie finansowania mediów publicznych oraz wiążącą się z tym koniecznością dalszych zmian legislacyjnych m.in. w ustawy budżetowej. W głosowaniu senatorowie zdecydowali o niepodejmowaniu prac nad petycją.

- petycja z 25 sierpnia 2017 r. (**P9-32/17**) dotycząca zmiany ustawy z dnia 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych, w celu zwolnienia z opłat weteranów walk o niepodległość w latach 1956–1989. Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji 30 stycznia 2018 r. obradowała nad petycją. W posiedzeniu uczestniczył Michał Frydrychowicz, zastępca dyrektora Departamentu Współpracy ze Stowarzyszeniami i Ewidencji Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, który wyraził negatywne stanowisko o postulacie petycji. Petycja nie obejmowała wszystkich weteranów, o których mowa w ustawie o działaczach opozycji antykomunistycznej i osobach represjonowanych z powodów politycznych. Senatorowie zdecydowali o niepodejmowaniu prac nad petycją.

Sejm VIII kadencji podjął prace nad poselskim projektem ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz uchyleniu ustawy o opłatach abonamentowych (druk sejmowy nr 1497). Celem projektowanej ustawy była likwidacja opłaty za abonament radiowo-telewizyjny i wprowadzenie stabilnego finansowania mediów publicznych za pośrednictwem subwencji pochodzącej z budżetu państwa w wysokości 750 mln zł. W projekcie wskazano m.in., że wpłaty osób fizycznych są dobrowolne, a dotychczasowe nieuiszczone należności umorzone. W Sejmie I czytanie projektu odbyło się 8 czerwca 2017 r. Do końca VIII kadencji Sejmu nie podjęto dalszych prac legislacyjnych.

Biuro Analiz Sejmowych w opinii z 13 kwietnia 2018 r. wskazało: „Projekt niewątpliwie realizuje cel, jakim jest zapewnienie stabilnego finansowania mediów publicznych, jako reakcja na zauważalną zmienność wpływów uzyskiwanych na przestrzeni ostatnich lat z opłat abonamentowych, w formie corocznej subwencji przekazywanej z budżetu państwa. Projekt bez wątpienia wpłynie również korzystnie na sytuację finansową gospodarstw domowych oraz podmiotów prowadzących działalność gospodarczą uiszczających dotychczas opłatę abonamentową, zmniejszając ich obciążenie z uwagi na likwidację tej opłaty. Wdrożenie projektu ustawy wywołać może również pozytywne rezultaty kulturowe w zakresie zwiększenia poziomu finansowania realizacji misji publicznej, korzystnie wpływając na rozwój kształtowania wzorców osobowych, postaw społecznych i obywatelskich.

Wątpliwości budzić może natomiast utrata kontroli nad wykorzystywaniem środków publicznych przyznanych w formie subwencji z budżetu państwa nadawcom publicznym, w tym rezygnacja z obowiązku sprawozdawczości w zakresie ich wydatkowania. Zastrzeżenia można również podnieść pod adresem przewidzianego w projekcie umorzenia postępowań egzekucyjnych o należności w płatnościach zaległych opłat, wszczętych i prowadzonych na podstawie u.o.a. Z uwagi na znaczną wysokość przywołanych zaległości w skali całego kraju wydaje się, iż niezasadne byłoby odstąpienie od możliwości ich wyegzekwowania przez Skarb Państwa.”

OPRACOWAŁA

Gabriela Kopania

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz